

RAPORT SINTETIC PRELIMINAR
la studiul
«IMPACTUL FORMATIV AL UTILIZĂRII AEL ÎN EDUCAȚIE»
- octombrie 2004 -

I. Inițiată cursul anului 2004, investigația desfășurată de TEHNE-Centrul pentru Dezvoltare și Inovare în Educație a avut ca obiectiv principal relevarea impactului pe care îl produce utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale (TIC) asupra procesului de învățământ, atât în ceea ce privește actorii săi (elevi, cadre didactice), cât și resursele angajate în acest proces, o atenție deosebită acordându-se modificărilor paradigmatică în planul predare-învățare.

Metodologia investigației a permis ca prin instrumentele și activitățile proiectate - (în prima etapă: chestionare -150 unități școlare; în etapa a doua: a) interviuri de detaliere cu directorii, chestionare personalizate 60 profesori, discuții cu profesorii și asistarea la ore desfășurate în AEL (diferite discipline) și chestionare pentru elevi, la școlile vizitate) - să se obțină date relevante pentru a contura o imagine a ansamblului problematic definit prin sintagma «impactul utilizării TIC», termenul de impact subsumând consecințele de diferite ordine și în diverse planuri ale zonei de intersecție dintre învățământ și TIC.

Prezentul Raport preliminar reia într-o formă sintetică (fără detalieri și exemplificări cu informația brută), o parte din concluziile la care conduc datele obținute; structura prezentării și amplexarea discursului nu sunt paralele / proporționale cu cele din Raportul final.

II. Datele obținute din chestionare, interviuri, discuții și asistențe la lecții desfășurate în laboratoare AEL ne-au permis să constatăm următoarele direcții de impact relevant:

1. la nivelul unităților de învățământ liceal:
 - o ATITUDINE mai responsabilă a directorilor față de PROCESUL de predare-învățare, față de eficiența reală a acestuia; această atitudine PROFESIONALIZATĂ este pusă în evidență:
 - o a) de modul în care directorii liceelor justifică prezența și utilizarea AEL:
 - computerele fac învățarea mai eficientă (1),
 - facilitează învățarea individualizată (2),
 - promovează învățarea cooperativă (3);
 - o b) de conștientizarea evantaiului de probleme specifice informatizării procesului de învățământ, marcând ca prioritare la nivelul unității școlare
 - numărul insuficient de computere (1),
 - problemele de întreținere tehnică (2),
 - asigurarea cu soft educațional (3);
 - cristalizarea unui nucleu COMUN de cultură pedagogică modernă, element deosebit de important al culturii organizaționale, care prin calitatea sa de cuprindere a majorității membrilor unei organizații facilitează progresul profesional, cu efecte directe asupra calității procesului de învățământ;
 - momentele concrete ale demersului de constituire a unei culturi organizaționale în cazul analizat îl constituie, printre altele:

- inițierea profesorilor pentru utilizarea AEL,
 - compararea softurilor elaborate pentru diverse discipline,
 - analiza tipurilor de itemi pentru evaluarea elevilor,
 - modul de definire operațională a obiectivelor,
 - analiza lecțiilor desfășurate în AEL etc.
2. La nivelul cadrelor didactice:
- O REGÂNDIRE/RECONSIDERARE A PROCESULUI DE INTERACȚIUNE PROFESOR-ELEV;
 - utilizarea TIC intervine în acest process, oferind posibilități
 - de activizare a elevilor,
 - de individualizare a instruirii
 - de învățare cooperativă,
 - de utilizare a unor variate resurse de informare
 - Această ofertă face necesară atât o inițiere computerială a profesorului, cât și o reprofesionalizare psihopedagogică. Dacă în momentul de față cadrele didactice integrează utilizarea softului educațional în structura unui demers tradițional, direcția de mișcare facilitată de TIC este

de la centrarea pe predare, pe activitatea profesorului la centrarea pe elev, pe învățare, pe construirea de către elev a cunoașterii.

- o viziune nouă asupra EVALUĂRII progresului elevilor: existența în softurile AEL a unor exemple de itemi de evaluare, elaborați în raport cu obiectivele comportamentale, îi facilitează profesorului să aibă o imagine mai relevantă a progresului elevilor; de aici și posibilitatea de reglare a procesului de predare-învățare, precum și de diferențiere a instruirii.
- extinderea posibilităților de PERFECȚIONARE PROFESIONALĂ prin integrarea în activitățile determinate de utilizarea AEL; începând cu luarea la cunoștință de posibilitățile AEL, până la implicarea în elaborarea unor softuri educaționale – toate aceste forme contribuie la o înțelegere mai bună a modului în care se poate ameliora practica școlară; primii pași în această direcție sunt puși în evidență
 - de modul în care apreciază disciplinele cele mai avantajate de utilizarea AEL:
 - biologia și informatica (1),
 - chimia și fizica (2),
 - geografia (3);
 - de specificarea disciplinelor la care elevii au progresat cel mai mult datorită facilităților oferite de AEL:
 - (biologie, chimie, fizică);
 - de analiza softurilor din punct de vedere didactic: (biologie, chimie, fizică);
 - de menționarea ca efect benefic al implementării AEL:
 - prin simulări, experimente virtuale asigură o înțelegere mai bună a fenomenelor studiate;
 - contribuie la o învățare mai temeinică,
 - permite secvențe de învățare individualizată;
 - oferă posibilități de învățare cooperativă.

3. La nivelul elevilor: utilizarea TIC și, în cazul dat, a AEL permite o învățare performantă datorită următoarelor caracteristici/ elemente/ demersuri:
- a. stimularea multisensorială în prezentarea informației;
 - b. activitatea de explorare/căutare individuală a informației și de operare asupra ei;
 - c. schimbul de informație și cooperarea în rezolvarea unor sarcini de lucru;
 - d. varietatea surselor de informație;
 - e. stimularea gândirii critice;
 - f. învățarea orientată spre un scop (obiectiv definit operațional);
 - g. șanse sporite de reglarea în raport cu caracteristicile și cunoașterea proprie.

Elementele menționate reprezintă o bună parte din caracteristicile unui process educațional centrat pe elev, spre care tinde învățământul de mâine.

III. În loc de concluzie finală:

Având, în calitate de cadru de referință, strategia complexă SEI a MEdC, pe de o parte și una din prioritățile cooperării europene în planul promovării calității în sistemele de învățământ, ca obiectiv al procesului de tranziție către o societate competitivă și dinamică, bazată pe cunoaștere, pe de altă parte, putem considera că

elementele care se degajă ca relevante în utilizarea AEL se subsumează cerințelor de integrare în comunitatea statelor cu învățământ performant proiectat în raport cu cerințele societății informaționale de mâine.